

BIOR

PĀRTIKAS DROŠĪBAS,
DZĪVNIEKU VESELĪBAS UN
VIDES ZINĀTNISKAIS INSTITŪTS

EIROPAS PĀRTIKAS NEKAITĪGUMA IESTĀDES

NACIONĀLAIS
KONTAKTPUNKTS LATVIJĀ

Par EFSA

**Eiropas Pārtikas
nekaitīguma iestāde
(*European Food Safety
Authority – EFSA*)
ir Eiropas Savienības
vadošā riska novērtēšanas un
risku paziņošanas institūcija.**

EFSA misija ir sekmēt Eiropas Savienības (ES) pārtikas ķēdes drošību. EFSA sniedz zinātniskus padomus riska pārvaldītājiem. Tā komunicē ar sabiedrību par pārtikas riskiem, sadarbojas ar ES dalībvalstīm un citām ieinteresētajām pusēm. EFSA darbojas, lai ES līmenī radītu saskaņotu un uzticamu pārtikas drošības sistēmu. EFSA galvenā darbība ir vērsta uz riska zinātnisku novērtēšanu.

- EFSA dibināta 2002. gadā
- Izveidošanu nosaka Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (EK) 178/2002, ar ko paredz pārtikas aprītes tiesību aktu vispārīgus principus un prasības, izveido EFSA un paredz procedūras saistībā ar pārtikas nekaitīgumu
- EFSA galvenais birojs atrodas Parmā (Itālija)
- EFSA darbu vada EFSA valde, kas sastāv no 15 Eiropas Padomes ieceltiem locekļiem

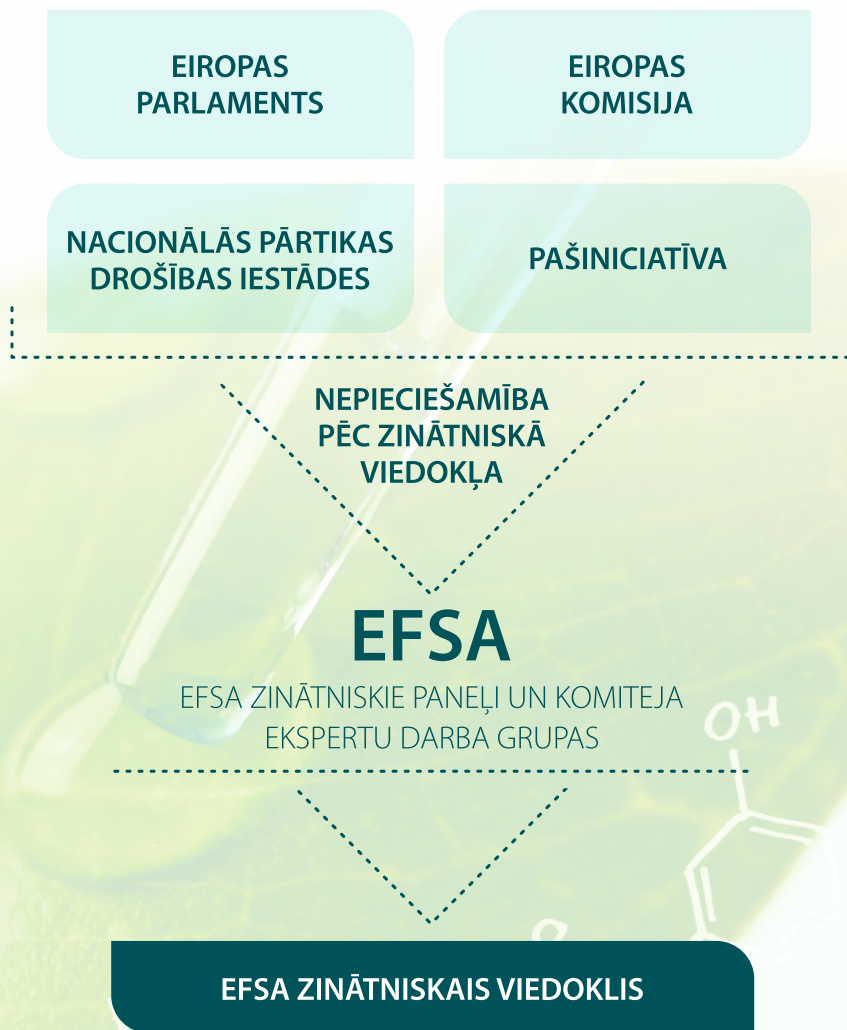
EFSA DARBĪBAS JOMAS:

- Pārtikas un barības nekaitīgums
- Augu aizsardzība
- Uzturs
- Augu veselība
- Dzīvnieku veselība un labturība
- Inovācijas pārtikas nozarē

**EFSA galvenās vērtības –
zinātniskā izcilība,
neatkarība, atvērtība,
inovācijas un attīstība,
sadarbība.**

EFSA oficiālais pārstāvis ir izpilddirektors
Bernhards Urls.

EFSA darbības shēma

EFSA zinātnisko darbību veic EFSA Zinātniskā komisija, EFSA Zinātniskie paneļi, ekspertu darba grupas un zinātniskie tīkli, specifisks EFSA jomā kompetento iestāžu tīkls.

EFSA Nacionālais kontaktpunkts Latvijā

Atpazīstamības veicināšanai un informācijas aprites nodrošināšanai EFSA ir izveidojusi Nacionālo kontaktpunktu tīklu. Kontaktpunktu tīklā iesaistītas visas ES dalībvalstis, Īslande, Norvēģija un novērotāji no Šveices un ES kandidātvalstīm.

**Latvijā EFSA Nacionālā
kontaktpunkta funkcijas veic
Pārtikas drošības,
dzīvnieku veselības un
vides zinātniskais institūts
"BIOR".**

Institūts "BIOR" ir atbildīgs par sadarbību ar EFSA un ir iesaistīts datu vākšanas, pārtikas risku izvērtēšanas un risku paziņošanas procesā.

Nacionālā kontaktpunkta uzdevumi

- EFSA kontaktpunkti darbojas kā komunikācijas koordinatori
- Informācijas apmaiņas veicināšana starp EFSA un Latvijas valsts, sabiedriskajām un zinātniskajām institūcijām, kas darbojas EFSA misijas jomās
- Komunikācijas nodrošināšana ar EFSA, ES dalībvalstīm un Latvijas institūcijām pārtikas risku novērtēšanas un paziņošanas jautājumos
- Zinātniskās sadarbības un EFSA projektu īstenošanas koordinēšana
- EFSA sadarbības organizāciju tīkla attīstība Latvijā
- EFSA aktivitāšu un darba rezultātu popularizēšana
- Interesentu konsultēšana un informēšana par EFSA darbības jomām

Saraksts ar nacionālo kontaktpunktu tīkla dalībniekiem un novērotājiem un to kontaktinformācija atrodama EFSA mājaslapas sadaļā "Fokālo Punktu dalībnieki un novērotāji" (*Focal Point members and observers*).

36. panta organizācijas

EFSA dibināšanas Regulas (EK) 178/2008 36. pants nosaka, ka EFSA jāapvieno kopējā tīklā ES organizācijās, kas darbojas tās misijas jomā.

EFSA uztic 36. panta organizācijām dažus uzdevumus, jo īpaši sagatavošanas darbu, kas vajadzīgs, lai sniegtu zinātniskus atzinumus, zinātnisku un tehnisku palīdzību, vāktu datus un identificētu potenciālus riskus.

36. PANTA ORGANIZĀCIJAS ir juridiskas personas

- ar augsta līmeņa zinātnisko un tehnisko ekspertīzi vienā vai vairākās jomās, kas ietilpst EFSA kompetencē
- kuras nodarbojas ar aktīvu zinātnisko darbu
- kurām ir resursi, lai varētu efektīvi pildīt uzdevumus, ko tām var uzticēt EFSA
- kuras darbojas vispārējo interešu labā
- kuru darba organizāciju veido specifiskas procedūras un noteikumi

36. PANTA ORGANIZĀCIJAS LATVIJĀ:

- Pārtikas drošības, dzīvnieku veselības un vides zinātniskais institūts "BIOR"
- Pārtikas un veterinārais dienests
- Valsts augu aizsardzības dienests
- Latvijas Lauksaimniecības universitāte
- Latvijas Universitāte
- Rīgas Stradiņa universitāte

Šī tīkla darbības mērķis ir atvieglot zinātniskās sadarbības sistēmu, apmainīties ar zinātnisko informāciju, izstrādāt un īstenot kopprojektus, dalīties ar pieredzi un labās prakses piemēriem.

Saraksts ar dalībvalstu kompetentajām iestādēm (*List of Article 36 organisations*), kas individuāli vai tīklā var palīdzēt EFSA īstenot tās misiju, pieejams EFSA mājaslapā sadaļā "Dalībvalstu kompetentās institūcijas" (*Competent organisations in Member States*).

EFSA iepirkumi un granti

EFSA IEPIRKUMI

EFSA iepērk pakalpojumus un resursus, izsludinot publisku iepirkumu, kas ir saskaņā ar ES likumdošanu un kam ir piemēroti caurredzamības, vienlīdzības un nediskriminācijas, plašas konkurences, proporcionalitātes un pareizas finanšu pārvaldības principi.

- 🍃 Iepirkumi no 15 000 līdz 135 000 eiro (EFSA veic pārrunu procedūru)
- 🍃 Iepirkumi virs 135 000 eiro (EFSA izvēlas izdevīgāko un atbilstošāko piedāvājumu)

Informācija par iepirkumiem tiek publicēta:

- 🍃 EFSA mājaslapā sadaļā "Iepirkumu piedāvājumi" (*Tenders*)
- 🍃 e-iepirkumu platformā (*e-tendering platform*)

Ņemot vērā pieteikumus, EFSA iesaka izlasīt tās sagatavotās vadlīnijas *EFSA Guidance for tenderers*.

EFSA GRANTI

Uz EFSA grantu var pretendēt tikai nacionālās EFSA jomā kompetentās iestādes jeb 36. panta organizācijas.

- 🍃 Specifiska pētījuma granti (*specific grants*)
- 🍃 Uzdevuma granti (*tasking grants*)
- 🍃 Ietvara partnerības granti (*framework partnership grants*)
- 🍃 Tematiskie granti (*thematic grants*)
- 🍃 Stipendiju granti (*fellowship grants*)
- 🍃 Sadarbības/partnerības granti (*partnering grants*)

Informācija par iepirkumiem tiek publicēta EFSA mājaslapā sadaļā *Grants (Grants)*.

EFSA zinātniskās informācijas apmaiņa

EFSA ŽURNĀLS – bezmaksas tiešsaistes žurnāls, kurā iekļautās publikācijas ir veltītas riska novērtēšanas aktualitātēm. EFSA Žurnāls pieejams *Wiley Online* bibliotēkā

- zinātniskās komitejas un zinātnisko paneļu viedokļi
- zinātniskās komitejas un zinātnisko paneļu oficiālie paziņojumi
- zinātniskās komitejas un zinātnisko paneļu izstrādātās vadlīnijas
- EFSA oficiālie paziņojumi
- EFSA izstrādātās vadlīnijas
- secinājumi par pesticīdu ziņojumiem
- EFSA zinātniskie ziņojumi

EFSA “DATU NOLIKTAVA” *Scientific Data Warehouse*, kur interaktīvi pieejami dati par:

- pārtikas patēriņu – visaptverošā pārtikas patēriņa datubāze (*EFSA Comprehensive European Food Consumption Database*)
- bioloģiskajiem apdraudējumiem
- ķīmiskajiem apdraudējumiem – *OpenFoodTox* datubāze
- ķīmiskajiem piesārņotājiem
- pesticīdu un veterināro zāļu atliekvielu līmeni pārtikā un barībā
- augu daļām un no augiem, alģēm un ķērpjiem iegūtajām vielām – *Compendium of Botanicals*

KNOWLEDGE JUNCTION – brīvpieejas tiešsaistes respozitorijs, kur **EFSA un dalībvalstis** var publicēt:

- zinātniskos pierādījumus (atskaites, datu kopas, attēlus, video)
- atbalsta materiālus (programmatūras, rīkus, datu modeļus, programmēšanas kodus, novērtēšanas shēmas)
- riska novērtējumus (mandātus, viedokļus, vadlīniju dokumentus, dalībvalstu sagatavotos ikgadējos un stratēģiskos plānus)

EFSA mijiedarbība ar EFSA darbā ieinteresētajām personām

EFSA Nacionālais kontaktpunkts

BIOR

PĀRTIKAS DROŠĪBAS,
DZĪVNIEKU VESELĪBAS UN
VIDES ZINĀTNISKAIS INSTITŪTS

Konsultatīvās padomes

- ✓ Pārtikas nozares padome
- ✓ Uztura padome
- ✓ Ģenētiski modificēto organismu uzraudzības padome
- ✓ Dzīvnieku aizsardzības un labturības konsultatīvā padome

Politikas izstrādātāji

- ✓ Zemkopības ministrija
- ✓ Veselības ministrija
- ✓ Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrija

Valsts uzraudzības un kontroles iestādes

- ✓ Pārtikas un veterinārais dienests
- ✓ Valsts augu aizsardzības dienests
- ✓ Patērētāju tiesību aizsardzības centrs

Akadēmiskā vide un zinātne

- ✓ Universitātes
- ✓ Zinātniskie institūti
- ✓ Pētniecības centri

Lauksaimniecības un pārtikas nozare

- ✓ Primārie ražotāji
- ✓ Ražošanas un pārstrādes uzņēmumi
- ✓ Uzņēmēju un ražotāju asociācijas

Nevalstiskās organizācijas un sabiedrība

- ✓ Nevalstiskās organizācijas, kas darbojas vides un veselības jomā
- ✓ Patērētāji

Par "BIOR"

Pārtikas drošības, dzīvnieku veselības un vides zinātniskais institūts "BIOR" ir:

- ✓ valsts nozīmes pētnieciskais centrs
- ✓ nacionālā references laboratorija
- ✓ akvakultūras pētniecības un izglītības centrs

Institūts "BIOR" izstrādā jaunas pētniecības metodes, rada jaunas praktiski pielietojamas zināšanas sabiedrības un vides veselības, pārtikas, zivsaimniecības un veterinārmedicīnas zinātņu jomā.

Institūta "BIOR" pētniecības virzieni:

- ✓ ķīmijas zinātnes
- ✓ vides zinātnes
- ✓ veterinārmedicīnas zinātnes
- ✓ sabiedrības un vides veselība
- ✓ zivsaimniecība
- ✓ akvakultūras pētniecība

"BIOR" dalība EFSA

- ✔ Institūts "BIOR" darbojas kā EFSA Nacionālais kontaktpunkts
- ✔ Institūta "BIOR" eksperti ir iesaistīti EFSA ekspertu darba grupās un zinātniskajos tīklos
- ✔ Institūts "BIOR" piedalās ikgadējā pesticīdu un veterināro zāļu atliekvielu, zoonožu, pārtikas patēriņa un citu EFSA interesējošu datu ziņošanas procesā
- ✔ Institūts "BIOR" piedalās EFSA zinātnisko projektu iepirkumu un grantu konkursos
- ✔ Institūts "BIOR" realizē EFSA projektus

EFSA valdes loceklis:

Dr. med. vet. **Aivars Bērziņš**,
institūta "BIOR" direktors
aivars.berzins@bior.lv

Latvijas pārstāvji EFSA konsultatīvajā padomē:

Dr. chem. **Vadims Bartkevičs**,
institūta "BIOR" Pārtikas un vides
izmeklējumu laboratorijas vadītājs
vadims.bartkevics@bior.lv

Olga Valciņa,
institūta "BIOR" direktora vietniece
laboratoriju jautājumos
olga.valcina@bior.lv

SKAITĻI UN FAKTI

VADOŠĀ PĀRTIKAS UN
VETERINĀRMEDICĪNAS
ZINĀTNISKĀ LABORATORIJA BALTIJĀ

> 300

AKREDITĒTAS LABORATORISKĀS
TESTĒŠANAS METODES

~400

PĒTNIEKI, EKSPERTI, SPECIĀLISTI

> 12 000

KLIENTU LATVIJĀ UN PASAULĒ

> 1 000 000

ANALĪŽU GADĀ

> 6000h

GADĀ AIZVADĪTAS JŪRAS UN
IEKŠĒJO ŪDEŅU
PĒTĪJUMOS UN EKSPERTĪZĒS

~15 000 000

IZLAISTU ZIVJU MAZUĻU GADĀ

EFSA NACIONĀLĀ KONTAKTPUNKTA LATVIJĀ VADĪTĀJA:

ELĪNA CIEKURE

Pārtikas drošības, dzīvnieku veselības un
vides zinātniskais institūts "BIOR"
Riska novērtēšanas un epidemioloģijas nodaļa

Lejupes iela 3, Rīga, LV-1076, Latvija
Tālr. +371 67620671
efsa@bior.lv
elina.ciekure@bior.lv

www.bior.lv

@InstitutsBIOR

